

A Fővárosi Ítéltábla a (felperesi képviselő neve, címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű, (II.r. felperes neve, címe) II. rendű és (III.r. felperes neve, címe) III. rendű felpereseknek a Zamecsnik Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Zamecsnik Tamás ügyvéd) által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű, (II.r. alperes neve, címe) II. rendű, a dr. Pásztor Bernadett (címe) ügyvéd által képviselt (III.r. alperes neve, címe) III. rendű, a Zamecsnik Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Zamecsnik Tamás ügyvéd) által képviselt (IV.r. alperes neve, címe) IV. rendű, és a dr. Hargitainé dr. Mezőfi Andrea (címe) ügyvéd által képviselt (V.r. alperes neve, címe) V. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. október 3-án kelt 29.P.24.809/2008/36. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 39. és 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a II. és III. rendű alperesek illetékfizetési kötelezettségét mellőzi, és megállapítja, hogy a 900.000 (Kilencszázezer) forint eljárási illeték megfizetésére az I. rendű felperes köteles, amely összegből a II. és III. rendű felpereseket személyenként 90.000 (Kilencvenezer) forint erejéig egyetemleges fizetési kötelezettség terheli.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I-II. és IV. rendű alperesnek 200.000 (Kettőszázezer) forint + áfa, a III. rendű alperesnek 60.000 (Hatvanezer) forint + áfa, az V. rendű alperesnek 200.000 (Kettőszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket, mely összegből a II-III. rendű felperesek személyenként 90.000 (Kilencvenezer) forintot egyetemlegesen kötelesek megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek kereseti kérelmükben annak megállapítását kérték, hogy a ... miniszternek és a ... politikai államtitkárnak írt levelükben foglaltakkal az alperesek megsértették jóhírnévhez és becsülethez fűződő jogait.

A jogsértés nyilvánosságához igazodó elégtételadásán túl kérték, hogy az alperesek az I. rendű felperesnek 50.000.000 forint, a II. rendű felperesnek 1.500.000 forint, a III. rendű felperesnek 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést fizesse meg egyetemlegesen.

Előadták, hogy a ... miniszter úrnak írt levélben a kérdésfeltevéseikkel, megfogalmazásaikkal, a hamis látszat keltésével és a valótlan állításaikkal; a ... államtitkárnak címzett levélben a politikai befolyásra, visszaélésekre utaló állításaikkal sértették a személyhez fűződő jogait, és a leveleknek a címzettekhez való eljuttatásának valódi célja, továbbá az időzítése is alkalmas személyiségi jogainak csorbitására. Állították, hogy magyarázkodásra kényszerültek, nemtelen támadások érték őket, elvesztették jóhírnévüket és annak az újbóli felépítésére fordított energiát a tényleges üzleti tevékenységtől kellett elvonniuk, ezáltal árbevételük jelentősen csökkent, amit az éves beszámolók, a meghívásos pályázataik korlátozódása is igazol.

Az I-II. és IV. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva a kereset jogalapját és összecszerűségét, állítva, hogy tévesen jelölték meg az alperesek személyét, tekintve, hogy az I-II. és IV. rendű alperesek a jogi személyek nevében, mint törvényes képviselők írták alá a perbeli leveleket. A III. rendű alperes is vitatta a kereset jogalapját és azt, hogy a perbeli levél nyilvánosságra hozatalában közrehatása lett volna.

Az V. rendű alperes a felperesi követelés elévülésére hivatkozott, illetve arra, hogy a kifogásolt levelek közérdekű bejelentésnek minősülnek és nem tartalmazznak aránytalanul sértő, túlzó vagy valótlan állítást, az abban foglalt véleménynyilvánításnak minősülnek.

A bizonyítási eljárás lefolytatását követően az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizesse meg az I. rendű alperesnek 250.000 forint, a II. rendű felperesnek 250.000 forint és a IV. rendű alperesnek 250.000 forint, a III. rendű alperesnek 62.500 forint és az V. rendű alperesnek 250.000 forint perköltséget.

Kötelezte az I. rendű felperest, hogy az államnak külön felhívásra fizesse meg 900.000 forint eljárási illetéket.

Kötelezte a II. és III. rendű alperest, hogy személyenként külön felhívásra fizesse meg a Magyar Államnak 90.000-90.000 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a 76. §-t, a 78. § (1)-(2) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését, a 163. § (2) bekezdését, az Alkotmány 54. § (1) bekezdését, az 59. § (1) bekezdését, a 61. § (1) bekezdését, a 2. § (1) bekezdését, a 7. § (1) bekezdését, a 8. § (1) bekezdését, a Ptk. 84. § (1) bekezdését, valamint a 324. § (1) bekezdését.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az elévülés tárgykörében foglalt állást és a büntetőperben meghozott legfelsőbb bírósági Bfv.III.841/2009/3. számú végzésre hivatkozott, amelyben rögzítésre került, hogy a perbeli levelek megírására 2003. szeptember 8-án került sor, elküldésükre pedig pár napon belül, ennek figyelembe vétele alapján azt állapította meg, hogy a felperesek követelése a keresetindításkor - 2008. április 23-án - nem évült el.

Ezt követően abban a kérdésben foglalt állást, hogy a felperesek megfelelő alperesek ellen érvényesítették-e igényüket.

A levelek aláírói az alperesek voltak, azonban azokat nem mint magánszemélyek jegyezték, hanem az általuk képviselt jogi személyek törvényes képviselőiként, amit alátámaszt az is, hogy az aláírás „helyén” az általuk képviselt szervezet neve szerepel, tehát azok cégszerűen kerültek aláírásra.

Rögzítette, hogy a miniszternek írt levél aláírói olyan vállalatokat képviseltek, amelyek tevékenysége a közpénzből megvalósuló kórházi rekonstrukciók orvostechológiai programjához kötődött, és a probléma felvetéseken túl a megoldására való válaszkérés volt a levelek megírásának célja, az kizárólag az orvostechológiai közbeszerzésekre irányult, amelyekben az alperesek nem magánszemélyként, hanem kizárólag az általuk képviselt jogi személyek képviselőiként érintettek.

Ismertette a Ptk. 28. § (4) bekezdését, a 29. § (3) bekezdését majd kifejtette, hogy álláspontja szerint a perbeli levelek és az abban foglalt tényközlések kizárólag a leveleket „jegyző” jogi személyek vonatkozásában vizsgálhatók, amely alól csak az V. rendű alperes, a közbeszerzési tanácsadó a kivétel. A sérelmezett kijelentéseket tehát a jogi személyek tették, a tényközlés és véleménynyilvánítás a jogi személyek tevékenységére vonatkozott, felelősségre így - jogszabálysértés esetén - kizárólag a leveleket aláíró jogi személyek vonhatók.

A 2004. évi XXIX. törvény 141. § (3) és (4) bekezdésére hivatkozással kétségtelen tényként azt állapította meg, hogy a levelek megírására és elküldésére azért került sor, mert az érintettek sérelmesnek találták az orvostechológiai szektorban működő közbeszerzések körül kialakult gyakorlatot. A feltett kérdések, közlések kizárólag a szakmai területen működő közbeszerzésekre vonatkoztak és bejelentésük a megfelelő versenyfeltétel biztosítására, illetve az I. rendű felperes közbeszerzési eljárásokban elért példa nélküli eredményei hátterének feltárására irányult. S mivel a perbeli időszakban a felperesek kimagaslóan jó eredményeket értek el a közbeszerzési eljárásokban az alperesek által képviselt gazdálkodó szervezeteknek, mint konkurenseknek elemi érdeke fűződött a tiszta verseny biztosításához.

Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság olyan valótlan vagy való, de kirívóan sértő, bántó tényállítást, amely a közérdekű bejelentés korlátait átlépve személyiségi jogot sértett volna, nem észlelt.

Ezt követően hivatkozott az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatára és annak indoklására, majd kifejtette, hogy a leveleknek a versenyfeltételek korrektségével kapcsolatos felvetése véleménynyilvánításnak tekintendő és az a tényállítás, hogy a ... - I. rendű felperes - nyerte el a beruházások orvostechológiai programjának 85-90 %-át, ha számszakilag nem is fedi a

valóságot, az a jogsértés megállapítására még nem ad alapot, figyelemmel az I. rendű felperes a perbeli időszakbeli sikeres közbeszerzési eljárásokban való részvételére.

Az is csak véleménynyilvánítás, hogy milyen hatása lehet a kialakult helyzetnek. A levelek ezen túlmenően olyan tényadatokat tartalmaznak, amelyek tartalmukat illetően a becsület vagy a jóhírnév csorbitására nem alkalmasak.

A II. bekezdés egyébként nem a felperesekre vonatkozik, a III. bekezdésben megfogalmazott kérdés pedig az oknyomozó levél tartalmához igazodik és sértő tényállítást nem tartalmaz.

A IV. és V. bekezdésben tény, hogy az alperesek firtatják az I. rendű felperes működését, elért eredményét, csekély mértékű üzemi lehetőségeit, de az elsőfokú bíróság szerint nem merült fel e körben a bűncselekmény gyanújának felvetése. A levélben olyan kérdéseket fogalmaztak meg, ami a jóhírnév sérelmének megállapítására nem adhat alapot.

A VI. bekezdésben a „megrendelésszerző” és a „zsákmányelosztó” kitételek értékítéletnek minősülnek, azonban ezek a megjelölések nem oly mértékben negatív tartalmúak, amelyek a személyiségi jogsérelem szintjét elérnék és szoros logikai láncban vannak a korábbiakban kifejtett véleménnyel is.

A VII. bekezdésben kifogásolt politikai ár a felperesek által sem cáfolt rendkívüli üzleti sikerre vonatkozik, így az ezzel kapcsolatos kérdésfelvetés a politikai befolyással állt összefüggésben, amelynek célja a közélet tisztaságának megőrzése és a versenyfeltételek korrektségének biztosítása volt, ami önmagában nem okoz sérelmet.

A VIII. bekezdése a levélnek egy a tényekből levont következtetésnek minősül, míg a IX. és X. bekezdés sértő tényállítást nem tartalmaz, olyan véleményt fogalmaz meg, mely a korábbi kérdéseket egészíti ki.

Az államtitkárnak írt levél azon része, miszerint a „... vezetője olyan jeles személyek régi üzlettársa Nyíregyházán, akik pusztá nevének említése üres formalitássá tette az orvostechológiai programok kivitelezését a szabolcsi megyeszékhelyen” a felperesekre sértő megjegyzést nem tartalmaz. Ez a levél sok helyen ismétli a miniszternek megfogalmazott kérdéseket és az abban használt kifejezéseket, de az elsőfokú bíróság e tekintetben sem talált olyan sértő állítást, amely alkalmas lett volna a jóhírnév megsértésének megállapítására.

A „szinte monopolhelyzetű” kivitelezői minősítés sem tartalmaz negatív értékítéletet. A levélírók az I. rendű felperes üzleti sikereinek hátterét kutatták, a kérdések durva, sértő tényállítást nem tartalmaznak, véleményt fogalmaznak meg és az azok összefüggéseit próbálták feltárni.

A közbeszerzésekkel érintett országos jelentőségű projektben résztvevőknek az elsőfokú bíróság álláspontja szerint szembe kell nézniük a kritikai vizsgálódó, kétkedő nézetekkel és az ezzel kapcsolatos tevékenység körüljárása, az ezzel összefüggő érdemi, szakmai, valamint adott esetben a politikai kérdések felvetése önmagában személyiségi jogot nem sért.

A perbeli levelek jellegüket tekintve tehát közérdekű bejelentést tartalmaznak, megfogalmazásuk és az abban kifejtettek önmagukban nem jogsértők.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. §-a alapján rendelkezett az elsőfokú bíróság.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmüknek megfelelő döntés meghozatalát.

A keresetességi jog körében előadták, hogy a leveleken cégszerű aláírások találhatók, azonban az alpereseket a személyes bosszúállás szándéka vezette, amit alátámaszt az, hogy az I. rendű alperes hosszasan részletezte, hogy hány helyre írt hasonló tartalmú levelet, amelyek nem csak a ... I. rendű, hanem a többi „felperes” elleni személyes támadásnak minősül.

Ismertették a 2004. évi XXIX. törvény 141. § (3) és (4) bekezdését, a 143. § (1) bekezdését, továbbá hivatkoztak a PK 12. és 13. számú állásfoglalásra is.

Előadták, hogy a kérdésként megfogalmazottak valójában tényállítások és azzal, hogy az első fokon eljáró bíróságok ezeket a közléseket csak kérdésként kezelték megfordították a bizonyítási terhet, magyarázkodásra kényszerítették őket.

Az elsőfokú bíróság álláspontját elfogadva a személyek egy csoportja úgy is lejárathatja valótlan tartalmú bejelentgetéseivel a piaci ellenfeleit, ha közlendői során, végén kérdőjelet használ és a kivizsgálandó anomáliákra hivatkozik.

Amennyiben ezek a levelek nem minősülnének hamis vádaskodásnak, akkor is megállapítható lenne, hogy a közérdekű bejelentés intézményét társadalmi rendeltetésével ellentétesen arra használták az alperesek, hogy másokat lejárassanak, megvalósítva ezzel - a jobb piaci pozícióhoz jutás érdekében - a joggal való visszaélést.

A közérdekű bejelentésben megfogalmazott kérdések, kételyek nehezen értelmezhetők véleménynyilvánításnak, hiszen az egyes kérdések, azok összefüggései, egy pénzéhes, semmitől vissza nem riadó, a politikai kapcsolatait gátlástalanul kihasználó cégre, vezetőjére, annak politikai kapcsolatára vonatkoznak, ezzel hamis látszatot keltenek és egy politikai, zsoldban álló, zsákmányelosztó szervezet ténykedésére utalnak.

Kifogásolták, hogy az elégtétellel és a kártérítéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontját az ítélet indokolása nem tartalmazza.

Az I., II. és IV. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben a fellebbezésben foglaltak elutasítását kérték és előadták, hogy az elsőfokú bíróság ítélete teljes mértékben megalapozott, az az eljárási és anyagi jogi jogszabályoknak megfelel.

Változtatlanul hivatkoztak arra, hogy a felperesek által sérelmezett leveleket az általuk képviselt gazdasági társaság képviselőiként írták alá és nem mint magánszemélyek, továbbá, hogy a perbeli levelek közérdekű bejelentést tartalmaznak, megfogalmazásuk és az abban kifejtettek a maguk összességében nem voltak olyan sértőek vagy oly mértékben dehonesztálóak, amely a személyiségi jogvédelmet megalapozhatnák.

Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a felperesek nem a megfelelő alpereseket perelték és értelmezhetetlennek tartották a cégbélyegző kötelező használatára vonatkozó hivatkozást, mert ilyen kötelezettséget a jogszabály nem ír elő és azt a szokásjog sem indokolja.

Tévesnek minősítették a felperesek büntető bíróság ítéletére történő utalását is.

Megjegyezték, hogy a felperesi beadványok a kár vonatkozásában számszaki megállapításokat tartalmaznak ugyan, azonban a kár mértékére, összecszerűségére igazolást nem csatoltak, továbbá nem igazolt az ok-okozati összefüggés a nem vagyoni kár, illetve a vagyoni kár és az esetleges károkozó magatartás között, holott e körben a Pp. 3. § (1) bekezdése és a 164. § (1) bekezdése alapján a felpereseket terhelte volna a bizonyítási kötelezettség.

Hivatkoztak a PKKB 15.B.V.24.565/2007/10. számú ítéletére, amely rögzíti, hogy cselekedetük büntetőjogi aspektusból vizsgálva sem volt jogellenes, figyelemmel arra is, hogy csak az elbírálására jogosult személyekhez juttatták el a közérdekű bejelentést megfogalmazó kérdéseiket, leveleiket.

Állították, a felpereseknek azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy valamilyen személyüket érintő, objektíve valótlan tényállítást tartalmazó és értékelésüket hátrányosan befolyásoló közlést tettek, erre azonban nem került sor, amit a Fővárosi Bíróság 20.Bf.V.28.076/2008. számú ítélete is alátámaszt azzal, hogy kifejti: a kérdéses levelek nem lejáratási céllal íródtak.

Mindezek alapján kérték az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek költségeiben való marasztalását.

Az V. rendű alperes is fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő.

Előadta, hogy a felperesek nem cáfolták a versenyfeltételek korrektségével kapcsolatos felvetést, az azzal kapcsolatos véleménynyilvánítást, illetve azt, hogy a kérelmek az országos jelentőségű egészségügyi programokkal összefüggő aggályok tisztázására irányultak. Ez pedig nem minősül hamis vádnak, amit alátámaszt az is, hogy a rágalmozás miatt indult büntetőeljárást az eljáró bíróság jogerősen, bűncselekmény hiányában megszüntette.

Megítélése szerint érdemben és alappal nem támadható az a megállapítás, hogy a közbeszerzések területén tevékenykedőknek módjuk van a jogérvényesítésre, az egészségügy területén felmerülő problémák megoldásának kezdeményezésére, a közbeszerzésekkel kapcsolatban tisztázandó kérdések felvetésére. A levelek nem jelenthetnek semmiféle bevételcsökkenést vagy megbízásvesztést, mert azok címzettjei nem döntenek a közbeszerzési eljárások eredményéről, azokra semmilyen hatásuk nem lehet. Megjegyezte, hogy a felperesek a mérleg, illetve az árbevétel alakulását tartalmazó grafikon csatolásán kívül és a benyújtott beadványaikban olvasható sérelmeik saját előadásán kívül egyéb bizonyítékkal a jogsértést nem támasztották alá.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított érdemi döntése helytálló, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta, annak helyes indokai alapján.

A fellebbezési kérelemben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla általánosságban azt emeli ki, hogy a személyiség kifejezését és érvényesítését szolgáló jogok általános védelemben részesülnek a jogszabályok keretei között, és

az objektív jellegű sajátos személyiség védelmi eszközök alkalmazására vonatkozó igények nem évülnek el, így kizárólag a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja alapján érvényesített igények tekintetében bír jelentőséggel a kereset benyújtásának időpontja, azonban - mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította - e körben sem áll fenn a Ptk. 324. § (1) bekezdésében írt elévülés, mert a felperesek öt éven belül terjesztették elő igényüket.

Az is egyértelműen megállapítható volt, hogy az I-II-III-IV. rendű alperesek nem a saját nevükben, hanem az általuk képviselt gazdasági társaságok nevében terjesztették elő közérdekű bejelentésüket. Ezt támasztja alá az, hogy a levél aláírójaként négy budapesti gazdasági társaság került feltüntetésre és csak egy magánszemély, az V. rendű alperes szerepel, mint közbeszerzési tanácsadó.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli azt, hogy a személyiségvédelmi igényt azzal szemben lehet kezdeményezni, akinek a magatartása okozta a jogsérelmet, vagy aki magatartásával ebben közrehatott.

Jelen perbeli esetben az, hogy a I-IV. rendű alperes a közérdekű bejelentést a gazdasági társaság törvényes képviselőjeként írta alá, és nem, mint magánszemély, perbeli legitimációjukat nem alapozza meg.

A Ptk. 29. § (3) bekezdése is úgy rendelkezik, hogy a jogi személy nevében aláírásra a jogi személy képviselője jogosult, más alaki kötelezettséget a jogszabály nem ír elő. Ezáltal ha a jogi személy képviseletében jár el az ügyvezető, akkor nem a saját, hanem a gazdasági társaság nevében és képviseletében tesz nyilatkozatot, s ha azt sérelmezik, akkor jogsértőként nem a magánszemélyt, hanem azt a jogi személyt kell perbe állítani, akik nevében, érdekében a közérdekű bejelentés született. Ebből következően az I-IV. rendű alperesek perbeli legitimációja nem állapítható meg, mert a sérelmezett levelek aláírásával - mint magánszemélyek - jogsértést nem követtek el, a leveleket, azok tartalmát az általuk képviselt gazdasági társaságok közérdekű bejelentésének kell tekinteni, így velük, mint magánszemélyekkel szemben a felperesek személyhez fűződő jogai igényt alappal nem érvényesíthetnek.

Az pedig, hogy a levelek aláírásakor pecsétet nem használtak érdemi jelentőséggel nem bír és nincs befolyással arra, hogy kinek a nevében, kinek az érdekében kívántak közérdekű bejelentéssel élni, igényt érvényesíteni. A pecsét használatára vonatkozóan e körben egyébként sincs kötelező jogszabályi előírás.

Mindezekből következően a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az I-IV. rendű alperesekkel, mint magánszemélyekkel szemben a felperesi személyiségi jog megsértésének megállapítására nincs törvényi lehetőség, a levelek törvényes képviselőkénti aláírása nem alapozza meg a velük szembeni igényérvényesítést, ezért a másodfokú bíróság - a perbeli legitimáció hiánya miatt - a közlések tartalmi vizsgálatát mellőzte.

Ugyanakkor az V. rendű alperes, mint magánszemély, mint közbeszerzési tanácsadó írta alá a keresetben sérelmezett és a miniszter úrnak, valamint az államtitkár úrnak írt levelekben foglaltakat.

E körben a Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy a Ptk. 78. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más

személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jó hírnévhez fűződő jogot különböző magatartások sérthetik az idézett rendelkezés alapján. Ez különösen akkor valósul meg, ha a közlés objektíve valótlan tényállítást fejez ki, és ezáltal alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

Ki kell emelni, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos védelme körében az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában azt mondta ki, hogy a vélemény annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védett, függetlenül a közlés módjától, értékétől, valóságtartalmától, ezért a bíróság a vélemény érték- és igazságtartalmával nem foglalkozhat. Ebből következően a véleménynyilvánítás csak akkor válik jogellenessé, ha a bíráló túllépi a szabad véleménynyilvánítás határait, ha a bírálat önkényes, nem felel meg az emberi gondolkodás, az ítéletalkotás elemi szabályainak, a társadalmi rendeltetésének.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, hogy a kritikát, véleménynyilvánítást, a véleményt adó személy személyes értékítéletét alkotmányos védelem illet meg, még akkor is, ha az esetleg hamis, nem a valóságnak megfelelő, vagy érzelmen alapuló és módjában, hangvételében kifogásolható.

A bíróságnak figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a kifogásolt levélbeli közlések milyen előzményeket követően kerültek nyilvánosságra.

A perbeli felperesek által sérelmezett levelek az alperesek álláspontja szerint közérdekű bejelentésnek minősülnek.

A 2003. szeptember 8-i levelek megírásakor hatályos, a közérdekű bejelentésekről, javaslatokról és panaszokról szóló az 1977. évi I. törvény szerint az állampolgárok közérdekű bejelentéseikkel és javaslataikkal elősegítik a társadalmi viszonyok fejlesztését, és olyan körülményre, hibára vagy hiányosságra hívják fel a figyelmet, amelynek orvoslása, illetőleg megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja.

A másodfokú bíróság a perbeli esetben úgy ítélte meg, figyelemmel az adott tényállásra, a kifogásolt szövegre, annak szóhasználatára, a szakmailag illetékes szerveknek feltett kérdések tartalmára, a kérdésfelvetés módjára tekintettel, hogy az V. rendű alperes közérdekű bejelentése, igényérvényesítése a jogsértés megállapítására nem ad alapot.

Tekintettel arra, hogy nem az igényérvényesítők szubjektív megítéléséből kell kiindulni, hanem az általános társadalmi közfelfogásból, a fellebbezés alapján a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperesek által megjelölt és az elsőfokú bíróság által jogsértőnek nem minősített kitételek a felperesek személyével összefüggésbe hozható módon jogsértést valósítottak-e meg, figyelemmel arra is, hogy a kifogásolt közlések milyen közegben, szövegösszefüggésben kerültek megírásra.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a „programok végrehajtásának korrektségével, tisztaságával, a versenyfeltételek csorbítatlanságára, a jogellenes kivitelező kiválasztására, a zsákmányelosztó megjelölésre, politikai befolyásra, korrupcióra” való utalással és megjegyzésekkel az V. rendű alperes nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos határait és azzal, hogy eljárást kezdeményezett szintén nem sértette meg a felperesek személyhez fűződő jogait,

ugyanis a közpénzek felhasználásának ellenőrzése érdekében tett bejelentés, illetve az ezzel kapcsolatos eljárás kezdeményezése a személyiségi jog megsértésének megállapítását nem alapozza meg még abban az esetben sem, ha az nem vezet eredményre.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint mindezekből következően nem merült fel olyan ok, körülmény, amely az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását indokolta volna, ezért azt a másodfokú bíróság a per főtárgya tekintetében teljes egészében helybenhagyta.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegével is, azonban a II. és III. rendű felpereseket az általuk érvényesített kártérítési összeg után egyetemleges kereseti illeték megfizetésére kötelezte a Pp. 82. § (1) bekezdése alapján, igazodva a per tárgyának (a keresetben megjelölt) értékéhez, és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet, és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet rendelkezéseihez.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült költségekről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére, és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra is.

Budapest, 2012. szeptember 4.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Csóka István s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő